

РЕШЕНИЕ

№ 25173

гр. София, 22.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 73 състав, в
публично заседание на 03.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елеонора Попова

при участието на секретаря Снежана Тодорова, като разгледа дело номер **4470** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 10а от Закон за чужденците в Република България /ЗЧРБ/.
Образувано е по жалба на Я. К. /У. К./ гражданин на Република Турция, [дата на раждане] , притежаващ паспорт № U33955517, чрез адв. Р., срещу Отказ за издаване на виза по заявление № IST26003090V, подадено на 29.01.2026 г., издаден от А. З., Съветник, консул в Генерално консулство на Република България в И., Република Турция.

В жалбата се твърди, че оспорваният отказ е издаден в противоречие с процесуалния, материалния закон и в несъответствие с целта на закона. Изложени са твърдения, че отказът засяга правото на образование по чл. 2, Протокол № 1 към Европейска конвенция за правата на човека /ЕКПЧ/, като се твърди и нарушение на чл. 14 от ЕКПС. Изложени са твърдения, че отказът не отговоря на изискванията установени в чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК, като не съдържа конкретни фактически основания и същият не съдържа мотиви. Счита, че не са посочени информационните източници, въз основа на които е формиран изводът, че жалбоподателят не възнамерява да се обучава в български ВУЗ. Отделно от това са изложени доводи, че не са обсъдени приложените към заявлението за виза писмени доказателства, с което чуждият гражданин е доказал достоверно целта и условията на заявеното пребиваване. Моли съда да постанови отмяната на отказа. Иска от съда присъждането на направените разноски по делото.

Ответникът- А. З., Съветник, консул в Генерално консулство на република България в И., Република Турция, не депозира отговор по жалбата, не се явява в съдебно заседание, не изпраща представител, респ. не взема становище.

Административен съд София – град, III отделение, 73 състав, като взе предвид доводите на

страните и извърши преценка на събраните по делото доказателства, приема от фактическа страна следното:

Със заявление от 29.01.2026г. /л.36 и в превод на български - л.112/ жалбоподателят Я. К., гражданин на Република Турция, [дата на раждане] , с паспорт номер № U33955517, издаден на 08.11.2024г., е кандидатствал за издаване на виза за дългосрочно пребиваване /виза вид "D"/. Към заявлението са приложени документите, които се изискват на основание чл. 19, т. 1 и т. 2 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визов режим (НУРИВОВР). Съгласно посочената разпоредба, при подаване на заявление за издаване на виза за дългосрочно пребиваване кандидатът представя: 1. документите и информацията по чл. 13, ал. 1 и чл. 14; 2. документи и копия на тях, обосноваващи искането за виза за дългосрочно пребиваване по реда на Закона за чужденците в Република България и на правилника за прилагането му, и за притежаваните финансови средства за издръжка и подслон.

Видно от предоставената по делото преписка, към заявлението са приложени следните документи: паспорт номер U33955517, издаден на 08.11.2024г. от Република Турция, със срок на валидност до 08.11.2034г., Уверение изх.№ ЧС-185/20.01.2026г., издадено от директора на Департамент за езиково обучение и продължаваща квалификация към Софийски университет "Св.К. О.", в което е посочено, че за учебната 2025/2026г. жалбоподателят е приет за редовно обучение в специалност „Бизнес администрация/английска програма“, като е заплатил семестриална такса за обучение в размер на 1750 евро за учебната 2025/2026г. /л.10- отразено е, че настоящото се издава в уверение на това, че студентът ще започне обучението си след получаване на виза „Д“ –за обучение, и пристигането в Република България/ Удостоверение № 04-11-3021 от 31.10.2025г. на издадено от директор на Дирекция "Висше образование" при Министерство на образованието и науката, в което е отразено, че кандидатът е приет за студент от зимен семестър на учебната 2025/2026г. в Софийски университет "Св.К. О.", специалност "Бизнес администрация/английска програма" на български език, редовна форма на обучение за срок от 4 години, за придобиване на образователно квалификационна степен "Бакалавър" при семестриална такса за обучение в размер на 1650 евро, и пълна такса за специализирана и езикова подготовка с продължителност 12 месеца в Департамент за езиково обучение и продължаваща квалификация в размер на 3 500 евро, която следва да бъде преведена по банкова сметка /л.10 гръб/; служебна бележка № ЧС-86/17.11.2025г., издадена от Директор на Департамент за езиково обучение и продължаваща квалификация, в уверение на това, че жалбоподателят, приет за студент за учебната 2025/2026г. може да бъде настанен в общежитието на Д. за езиково обучение и продължаваща квалификация към СУ [населено място], [улица], [жилищен адрес] документи за собственост на недвижими имоти, преведени и на български език, извлечение от граждански регистър и др.

На 27.03.2026г. е издаден оспорваният отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване /виза вид "D"/ /л. 57 гръб/, от А. З., Съветник, консул в Генерално консулство на Република България в И., Република Турция по заявление от 29.01.2026г. Като основание за постановения отказ е посочена разпоредбата на чл. 10, ал. 1, т. 22 от ЗЧРБ, а именно "основателни съмнения, че апликантът иска да използва страната ни като транзитен пункт за миграция в трета страна“.

В хода на съдебното производство е изискано и получено писмо от ДАНС /л.69/ за осъществена съгласувателна процедура по заявление на жалбоподателя с отрицателно становище. Посочено е, че апликантът попада в хипотезата на чл.10, ал.1, т.22 от ЗЧРБ, като чуждият гражданин е безработен, но е заплатил на посредник за записването му във висше учебно заведение в страната. Изведен е извод, че при цялостен анализ на фактите и постъпилата информация от проведеното интервю с апликанта, са повдигнати основателни съмнения, че целта на същия е да използва

страната ни като транзитен пункт за миграция в трета страна.

Видно от становище за осъществена съгласувателна процедура от Дирекция "Миграция" /л.83/: "по предоставена информация, апликантът е роден през 1993г., като следва да премине специализиран езиков курс. Съмнение буди обстоятелството, че апликантът е решил да следва в Република България по специалност, в която ще се обучава на английски език, но същият не владее такъв. Освен това било посочено, че негов спонсор е баща му, като въпреки зрялата си възраст същият няма налични средства да се обучава, а ще разчита на баща си. Тези обстоятелства са показателни, че същият използва основаниято „студент“ с цел получаване на виза „Д“, като е налице висок миграционен риск и влизане в друга страна-членка на Шенген.

От ответника е представена Заповед № 6 от 13.02.2025г. /л. 60/ на Генералния консул в Генерално консулство на Република България в И., Република Турция, съгласно която на издателят на оспорвания акт г-н А. З., са делегирани правомощия по съставяне, връчване и подписване на формулярите за отказ от издаване на виза по НУРИВОВР, както и Заповед № 95-00-26 от 16.01.2025г. на Министъра на външните работи относно компетентността на ръководителите на дипломатическите и консулските представителства на Република България да определят с писмена заповед консулските длъжностни лица в съответното представителство, които да издават разрешения, респ. откази за виза /л.58/.

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

Подадената жалба е допустима- подадена е до съда от надлежна страна - адресат на оспорения индивидуален административен акт и в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК. Съгласно разпоредбата на чл. 10а, ал. 1 от ЗЧРБ, отказите за издаване на визи могат подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс относно тяхната законосъобразност.

При разглеждане по съществото на спора, съдът намира следното:

Съгласно чл. 168, ал. 1 от АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, като проверява дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административно-производствените правила и материално-правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Нормата на чл. 8 от ЗЧРБ предвижда, че чужденец може да влезе в Република България, ако притежава редовен документ за задгранично пътуване или друг заместващ го документ, както и виза, когато такава се изисква. По силата на чл. 9г, ал. 1 от ЗЧРБ, визите се издават оправомощени от ръководителя на съответната служба длъжностни лица в дипломатическите и консулските представителства на Република България в чужбина, респективно и отказите за издаването на виза.

Редът за издаване на визи е регламентиран в Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим, приета с ПМС № 198 от 11.07.2011 г. /обн. ДВ, бр. 55 от 19.07.2011 г., в сила от 4.08.2011 г. / - "Наредбата" или "НУРИВОВР". В чл. 27, ал. 6 от Наредбата е предвидено, че определените по чл. 27, ал. 2 консулски длъжностни лица, преди да вземат решение по заявлението за издаване на виза, извършват проверка на декларираните данни и представените документи и задължително изпращат заявлението до Националния визов център за проверка в автоматизирани национални информационни фондове и Визовата информационна система на Европейския съюз, както и за консултиране с друга държава членка, прилагаща изцяло достиженията на правото на Европейския съюз от Шенген, в случай че е заявено такова по реда на чл. 22 от Визовия кодекс. Според чл. 34, ал. 1 от Наредбата, не се издава виза на чужденец когато е налице едно от основанията, посочени в чл. 10 от ЗЧРБ.

За отказа се съставя формуляр в два екземпляра по образец съгласно Приложение № 7, който се

подписва от ръководителя на дипломатическото или консулското представителство или от упълномощено от него длъжностно лице, а в случай на издаване на виза на границата- от ръководителя на органа по чл. 10, ал. 2 или от упълномощено от него длъжностно лице. Във формуляра се вписват мотивите, като се посочва основанията за отказ, без да се вписват съображения, засягащи интересите на националната сигурност и се удостоверява датата на връчване (изпращане) на заинтересуваното лице. Първият екземпляр се връчва или изпраща на кандидата, а вторият се прилага към заявлението за издаване на виза и придружаващите го документи.

Съдът приема, че оспорваният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган - Съветник, консул в Генерално консулство на Република България в И., Република Турция, видно представените от ответника Заповед № 95-00-26 от 16.01.2025г. на Министъра на външните работи, с която се определя компетентността на ръководителите на дипломатическите и консулските представителства на Република България да определят с писмена заповед консулските длъжностни лица в съответното представителство, които да издават разрешения, респ. откази за виза, както и Заповед № 6 от 13.02.2025г. на Генералния консул в Генерално консулство на Република България в И., Република Турция, съгласно която издателят на оспорвания акт е определен като лице, което има правомощия по издаването, респ. отказ от издаването на визи по НУРИВОВР. Следователно, оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган по смисъла на чл. 9г, ал. 1 от ЗЧРБ.

Отказът е издаден в писмена форма- спазен е изискуемия стандартен формуляр за уведомление и обосновка на отказ за издаване на виза, анулиране или отмяна на виза. Формулярът е съставен по приложение № 7 към чл. 34, ал. 1 от НУРИВОВР и съдържа реквизитите изискуеми от общите изисквания на АПК, в съобразителната му част са посочени поредният номер и датата на заявлението на чужденеца, посочена е разпоредбата от приложимия нормативен акт – чл. 10, ал. 1, т. 22 от ЗЧРБ, изложени са последователно приетите за установени от органа факти, анализирана е относимата правна уредба, формирани са ясни правни изводи. Съдържанието на акта позволява да се извлече волята на административния орган по начин, който не накърнява правото на защита на засегнатото лице и позволява осъществяване на съдебен контрол за законосъобразност. Отказът съдържа правни и фактически мотиви съобразно чл. 59 от АПК, като същите предоставят възможност на засегнатото лице да разбере основанията за отказ. Диспозитивът на акта кореспондира на неговата обстоятелствена част, като е указан и редът за обжалване на акта. Отказът носи подписа на неговия издател. Обосновани са причините за постановяването му, включително е посочено правното основание за издаването му - чл. 10, ал. 1, т. 22 от ЗЧРБ.

Не се установяват допуснати нарушения на административно-производствените правила от категорията на съществени, съставляващи основание за неговата отмяна по аргумент от нормата на чл. 146, т. 3 от АПК.

Актът съответства на материалния закон и неговата цел по следните съображения:

В разпоредбата на чл. 10, ал. 1 от ЗЧРБ са регламентирани фактически основания, при наличие на които компетентните органи са овластени да откажат издаване на виза или влизане в страната на чужденец. В оспорения отказ ответникът е визуирал едно от тях. Съгласно чл. 10, ал. 1, т. 22 от ЗЧРБ се отказва издаване на виза или влизане в страната на чужденец, когато има данни, че целта на влизането му е да се използва страната като транзитен пункт за миграция към трета държава.

При разглеждането на заявленията за издаване на виза компетентните органи притежават широка свобода на преценка за условията за прилагане чл. 32, § 1 от Визовия кодекс /Регламент (ЕО) № 810/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на Визов кодекс на

Общността/, както на релевантните факти, за да могат да установят дали посочените в тези разпоредби основания препятстват издаването на заявената виза. Намерението на законодателя на Съюза да остави голяма свобода на преценка на посочените органи следва от чл. 21, § 1 и на чл. 32, § 1 от Визовия кодекс — разпоредби, които задължават тези органи да "преценяват дали кандидатът представлява риск за незаконна имиграция", и да обръщат специално внимание на определени аспекти от положението, в което се намира последният, и да установят дали са налице "основателни съмнения" относно определени обстоятелства. Според принцип на международното право, известен като една от характерните прояви на държавния суверенитет, държавите имат право да контролират влизането на тяхна територия на лица, които не са техни граждани. Макар държавите-членки да са се съгласили да се откажат от прилагането на такъв принцип по отношение на европейските граждани, чиято свобода на движение е гарантирана с "основната конституционна харта" на Съюза, това не е така по отношение на достъпа до териториите на държавите членки на граждани на трети страни, още повече когато липсва позоваване на каквато и да било тясна семейна връзка с гражданин на Съюза. СЕС е постановил, че автоматичният отказ, изискван от държавите-страни по Конвенцията за прилагане на Ш. споразумение в случай на неспазване от страна на кандидата на условията за влизане, е "израз на принципа на сътрудничество между договарящите държави, който е в основата на достиженията на правото от Шенген и е необходим за функционирането на система за интегрирано управление, което гарантира високо и единно равнище на контрол и наблюдение като следствие от свободното преминаване на границите в рамките на Ш. пространство".

При преценка на доказателствената съвкупност, обосновано е прието от административния орган, че в случая е налице хипотезата на чл. 10, ал. 1, т. 22 от ЗЧРБ. От приетите по делото писмени доказателства, представеното становище от Държавна агенция "Национална сигурност" /ДАНС/, се потвърждава извода, че по делото не е доказано, че целта и условията на заявеното пребиваване в страната са действителни, тъй като макар жалбоподателя да не е идентифициран като заплаха за националната сигурност, той попада в хипотезата на чл. 10, ал. 1, т. 22 ЗЧРБ, доколкото жалбоподателят е лице с висок миграционен риск. Неоснователни са възраженията на жалбоподателя, че оспореният отказ следва да бъде отменен поради липса на изложени в същия фактически установявания, обосноваващи извод за липса на основанията по чл. 10, ал. 1, т. 22 ЗЧРБ. В случая следва да се държи сметка за това, че на първо място визовият режим на всяка една страна е проявление на суверенитета на същата. Свързан е с ефективното упражняване политиките по защита на националната сигурност и опазване на обществения ред в страната.

Изводът на административния орган за наличие на основание по чл. 10, ал. 1, т. 22 ЗЧРБ не се опроверга от оспорващия по пътя на пълното насрещно доказване в съдебното производство. Според настоящия съдебен състав жалбоподателят не доказва нито в хода на административното, нито на съдебното производство истинската цел, условията и намеренията за пребиваването си в страната, поради което следва да се приеме, че административният орган правилно е отказал издаване на виза тип "D".

Доколкото жалбата се възприема за допустима по силата на чл. 10а, ал. 4 от ЗЧРБ, съдът дължи произнасяне и по съдържащото се в нея оплакване за нарушение на правото на образование по чл. 2, Протокол № 1 към ЕКПЧ. Съдът приема, че в конкретния случай неоснователно в жалбата се твърди оспореният отказ да е издаден в нарушение на чл. 14 от КЗПЧОС. Гарантираното от чл. 2, изр. 1 от

Протокол № 1 към КЗПЧОС право на образование обезпечава достъп до всички съществуващи образователни институции и включва предаване на знания и интелектуално развитие, а и възможност да се ползва придобитото образование във всички образователни степени – основно, средно, висше образование, специализации. Субект на това право е всяко лице, което има желание да се ползва от правото на образование (Решение на ЕСПЧ от 27.05.2014 г. по жалба № 16032/2007 г., В. В. срещу България - § 31 - § 33), а всяка държава, която е създала съответните образователни институции има задължение да осигури достъпа до тях. В този аспект, достъпът до висшите учебни заведения в Република България е част от правото на гражданите, гарантирано от чл. 2, изр. първо от Протокол № 1 към КЗПЧОС, доколкото „за разлика от някои други обществени услуги, образованието е право, което се радва на директна защита по силата на Конвенцията.“ (§ 33, В. В. срещу България; § 55 Пономарьови срещу България). Задължителното държавно регулиране на правото на образование може да варира по време и място, според потребностите и ресурсите на общността, но регулациите не следва да накърняват неговата същност, а още по-малко да влизат в конфликт с други права, залегнали в Конвенцията. Затова ЕСПЧ е приел, че „За да се гарантира, че ограниченията, които се налагат не оръязват упражняването му до степен да се накърни самата му същност и да го лишат от неговата ефективност, Съдът следва да се убеди, че са предвидими за засегнатите лица и преследват легитимна цел.“ (Л. Ш. срещу Турция, § 154).

Правото на чужденец да влиза и пребивава на територията на дадена държава-членка не е включено в правото на достъп до образование, но доколкото интеграцията е имплицитно свързана с демократичните измерения на пряко защитеното от Конвенцията право на образование само много сериозни основания могат да предпоставят ограничаването му.

Като се отчетат посочените по-горе обстоятелства, ответникът е намерил за основателно да откаже издаване на виза, конкретно и на основанията по чл. 10, ал. 1, т. 22 от ЗЧРБ. Мотивите и представените от ответника писмени доказателства дават основание на съда да осъществи дължимия контрол за законосъобразност на отказа. Изводът на ответния административен орган за наличие на основание по чл. 10, ал. 1, т. 22 от ЗЧРБ не се опроверга.

В контекста на изложеното съдът намира, че жалбата е неоснователна и следва да бъде отхвърлена.

С оглед изхода на делото, разноси по делото се следват на ответника, но поради липса на направено искане, съдът не дължи произнасяне в тази насока.

Така мотивиран, Административен съд-София град, Трето отделение, 73 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Я. К. /У. К./ гражданин на Република Турция, [дата на

раждане] , притежаващ паспорт № U33955517, срещу Отказ за издаване на виза по заявление № IST26003090V, подадено на 29.01.2026 г., издаден от А. З., Съветник, консул в Генерално консулство на Република България в И., Република Турция.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14- дневен срок от съобщението до страните.

СЪДИЯ: